

▣ **LEGE nr. 288 din 24 iunie 2004 privind organizarea studiilor universitare**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

▣ **CAPITOLUL I: Dispoziții generale**

▣ **Art. 1**

(1) Prezenta lege reglementează organizarea studiilor universitare pe trei cicluri, respectiv studii universitare de licență, studii universitare de masterat și studii universitare de doctorat.

(2) Fiecare ciclu de studii este delimitat de celelalte prin proceduri distincte de admitere și de absolvire.

(3) Durata ciclurilor de studii pe domenii și specializări se stabilește de Ministerul Educației și Cercetării, la propunerea Consiliului Național al Rectorilor, și se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(4) Pentru profesiile reglementate în Uniunea Europeană prin norme speciale privind condițiile de studii, se aplică aceste norme.

(5) Finanțarea ciclurilor de studii prevăzute la alin. (1) se realizează conform prevederilor Legii învățământului nr. [84/1995](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare.

▣ **Art. 2**

Organizarea fiecărui ciclu de studii este de competența instituțiilor de învățământ superior, cu aprobarea Ministerului Educației și Cercetării.

▣ **Art. 3**

Ministerul Educației și Cercetării, împreună cu Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, în colaborare cu instituțiile de învățământ superior și cu partenerii sociali, corelează oferta educațională a învățământului universitar, pe cicluri, cu cerințele pieței muncii și cu dezvoltarea vieții sociale.

▣ **CAPITOLUL II: Ciclul I - studii universitare de licență**

▣ **Art. 4**

▶ (la data 21-feb-2005 Art. 4 din capitolul II a se vedea referințe de aplicare din [Hotărîrea 88/2005](#))

~~**(1)** Studiile universitare de licență corespund unui număr cuprins între minimum 180 și maximum 240 de credite de studiu transferabile, conform Sistemului european de credite de studiu transferabile (ECTS).~~

(1) Studiile universitare de licență corespund unui număr cuprins între minimum 180 și maximum 240 de credite de studiu transferabile, respectiv între minimum 240 și maximum 300 de credite, în cazul duble: specializări, conform Sistemului european de credite de studiu transferabile (ECTS).

▶ (la data 15-dec-2016 Art. 4, alin. (1) din capitolul II modificat de Art. III din [Ordonanța urgentă 96/2016](#))

(2) În sensul prezentei legi, creditele de studiu transferabile sunt valori numerice alocate unor unități de cursuri și altor activități didactice. Prin creditele de studiu transferabile se apreciază, în medie, cantitatea de muncă, sub toate aspectele ei, efectuată de student pentru însușirea unei discipline.

(3) La învățământul de zi, durata normală a studiilor universitare de licență este de 3-4 ani și corespunde unui număr de 60 de credite de studiu transferabile pentru un an de studiu. Durata studiilor de licență pentru învățământul tehnic este de 4 ani.

(4) La învățământul seral, durata studiilor pentru obținerea numărului de credite de studiu transferabile, necesare absolvirii, este mai mare cu un an față de cea de la învățământul de zi în domeniul respectiv.

(5) Durata studiilor pentru obținerea creditelor de studiu transferabile la învățământul cu frecvență redusă și la distanță se reglementează prin hotărâre a Guvernului.

(6) Studiile universitare de licență asigură un nivel de calificare adecvat exercitării unei profesii în vederea inserției pe piața forței de muncă, prin cunoștințe generale și de specialitate corespunzătoare.

(7) În cadrul studiilor universitare de licență este obligatorie efectuarea unor stagiilor de practică.

▣ **Art. 5**

(1) Studiile universitare de licență oferă cunoștințe și competențe largi, pe domenii de studii.

(2) Absolvenții cu diplomă ai studiilor universitare de licență își pot exercita profesia, conform competențelor și drepturilor corespunzătoare diplomei dobândite, sau pot continua studiile universitare prin masterat.

(3) Ministerul Educației și Cercetării actualizează periodic, la propunerea Consiliului Național al Rectorilor, lista domeniilor și specializărilor de licență, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(4) Universitățile pot organiza, cu finanțare din resurse proprii, și studii în alte specializări decât cele prevăzute la alin. (3), cu respectarea procedurilor de autorizare și acreditare.

▣ **Art. 6**

(1) Diploma acordată după finalizarea studiilor universitare de licență atestă că titularul acesteia a dobândit cunoștințe și competențe generale și de specialitate, precum și abilități cognitive specifice profesiei.

(2) Cunoștințele generale permit abordările științifice ale domeniului de specialitate, care să asigure înțelegerea, inovarea și crearea de cunoștințe noi, precum și comunicarea efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate și în contexte culturale diverse.

(3) Cunoștințele de specialitate se referă la procesele de cunoaștere, reproducere și înțelegere specifice domeniului de studiu considerat ca un tot, a modului de stabilire de relații cu cunoașterea din alte discipline și arii profesionale, familiarizarea cu cele mai recente dezvoltări ale cunoașterii și ale aplicațiilor profesionale din domeniu, precum și înțelegerea și aplicarea principiilor și metodelor fundamentale de investigare specifice.

▣ **(4)** Competențele generale se referă la:

a) culegerea, analiza și interpretarea de date și de informații din punct de vedere cantitativ și calitativ, din diverse surse alternative, respectiv din contexte profesionale reale și din literatura în domeniu, pentru formularea de argumente, decizii și demersuri concrete;

b) utilizarea unor moduri diverse de comunicare scrisă și orală, inclusiv într-o limbă străină;

c) utilizarea tehnologiilor informatice;

d) asumarea responsabilității de a elabora un program personal de autoperfectinare;

e) conceperea și conducerea proceselor specifice domeniului.

▣ **(5)** Abilitățile cognitive specifice presupun:

a) aplicarea conceptelor, teoriilor și metodelor de investigare fundamentale din domeniul de studiu, pentru formularea de proiecte și demersuri profesionale;

b) capacitatea de sintetizare și interpretare a unui set de informații, de rezolvare a unor probleme de bază și de evaluare a concluziilor posibile;

c) analiza independentă a unor probleme și capacitatea de a comunica și a demonstra soluțiile alese;

d) capacitatea de a evalua probleme complexe și de a comunica în mod demonstrativ rezultatele evaluării proprii;

e) inițiativă în analiza și rezolvarea de probleme.

(6) Competențele de specialitate se stabilesc prin reglementări proprii fiecărui domeniu.

Art. 7

(1) Studiile universitare de licență pot fi continuate prin studii universitare de masterat.

(2) În anumite domenii și specializări la care studiile universitare de licență nu sunt continuate de studii universitare de masterat, absolvenții pot opta, în condițiile stabilite de universități, pentru studii universitare de masterat organizate în alte domenii.

CAPITOLUL III: Ciclul II - studii universitare de masterat

Art. 8

(1) Studiile universitare de masterat corespund unui număr de credite de studiu transferabile cuprins, de regulă, între 90 și 120. Prin excepție, în funcție de durata studiilor universitare de licență, limita inferioară poate fi de 60 de credite de studiu transferabile.

(2) La învățământul de zi, durata normală a studiilor universitare de masterat este de 1-2 ani și corespunde unui număr de 60 de credite de studiu transferabile pentru un an de studiu.

(3) Durata totală cumulată a ciclului I - studii universitare de licență și a ciclului II - studii universitare de masterat trebuie să corespundă obținerii a cel puțin 300 de credite de studiu transferabile.

(4) Pentru profesii reglementate prin norme ori recomandări sau bune practici europene, ciclul I și ciclul II pot fi oferite comasat într-un program unitar de studii universitare cu o durată cuprinsă între 5 și 6 ani, la învățământul de zi, în condițiile art. 1 alin. (3), diplomele obținute fiind echivalente titlului de master.

(5) Admiterea în ciclul de studii universitare de masterat este condiționată de obținerea diplomei acordate după finalizarea studiilor universitare de licență.

Art. 9

(1) Studiile universitare de masterat se organizează, de regulă, la învățământul de zi.

(2) Studiile universitare de masterat asigură aprofundarea în domeniul studiilor de licență sau într-un domeniu apropiat, dezvoltarea capacităților de cercetare științifică și constituie o bază pregătitoare obligatorie pentru studiile doctorale.

(3) Studiile universitare de masterat efectuate în alte domenii decât cele prevăzute la alin. (2) asigură obținerea de competențe complementare.

(4) Studiile universitare de masterat se pot organiza și cu frecvență redusă sau la distanță. Durata studiilor pentru obținerea creditelor de studiu transferabile la învățământul cu frecvență redusă și la distanță se reglementează prin hotărâre a Guvernului.

▶ (la data 01-oct-2006 Art. 9, alin. (4) din capitolul III a se vedea referințe de aplicare din Hotărîrea 404/2006)

~~**(5)** Absolvenții cu diplomă acordată după finalizarea studiilor universitare de licență, cu sau fără diplomă de masterat, pot ocupa posturi didactice în învățământul primar și gimnazial, cu condiția parcurgerii unui modul de pregătire psihopedagogică care să corespundă unui număr de minimum 30 de credite de studiu transferabile.~~

~~**(5)** Absolvenții ciclurilor de studii universitare de licență sau de masterat pot ocupa posturi didactice în învățământul preuniversitar, până la definitivarea în învățământ, cu condiția obținerii a minimum 30 de credite de studii transferabile~~

~~din programul de pregătire psihopedagogică oferit de departamentele pentru pregătirea personalului didactic acreditate.~~
~~▶(la data 19-iul-2005 Art. 9, alin. (5) din capitolul III modificat de Art. 1, alin. (1), punctul 1. din Ordonanța urgentă 78/2005)~~

(5) Absolvenții ciclurilor de studii universitare de licență sau masterat pot ocupa posturi didactice în învățământul preșcolar și preuniversitar obligatoriu, cu condiția deținerii a minimum 30 de credite de studii transferabile din programul de pregătire psihopedagogică oferit de departamentele pentru pregătirea personalului didactic. Personalul existent în sistemul de învățământ, care nu deține cele 30 de credite de studii transferabile din programul de pregătire psihopedagogică, este obligat să le dobândească în maximum 3 ani.

~~▶(la data 08-dec-2005 Art. 9, alin. (5) din capitolul III modificat de Art. 1, punctul 2. din Legea 346/2005)~~

~~**(6)** Absolvenții cu diplomă de masterat pot ocupa posturi didactice în învățământul liceal sau universitar, cu condiția realizării unei pregătiri psihopedagogice care să corespundă unui număr de minimum 60 de credite de studiu transferabile obținute în cadrul ciclurilor I și II.~~

~~**(6)** Definitivarea în învățământul preuniversitar și exercitarea profesiei didactice în învățământul superior sunt condiționate de obținerea a 60 de credite de studii transferabile din programul de pregătire psihopedagogică oferit de departamentele pentru pregătirea personalului didactic acreditate.~~

~~▶(la data 19-iul-2005 Art. 9, alin. (6) din capitolul III modificat de Art. 1, alin. (1), punctul 1. din Ordonanța urgentă 78/2005)~~

(6) Absolvenții cu diplomă de masterat pot ocupa posturi didactice în învățământul liceal, postliceal sau universitar, cu condiția deținerii unei pregătiri psihopedagogice, care să corespundă unui număr de minimum 60 de credite de studii transferabile, programe de pregătire oferite de departamentele pentru pregătirea personalului didactic. Personalul existent în sistemul de învățământ, care nu deține cele 60 de credite de studii transferabile din programul de pregătire psihopedagogică, este obligat să le dobândească în maximum 3 ani.

~~▶(la data 08-dec-2005 Art. 9, alin. (6) din capitolul III modificat de Art. 1, punctul 2. din Legea 346/2005)~~

(7) Programele de pregătire psihopedagogică sunt oferite de facultățile de psihologie și științe ale educației și de departamentele pentru pregătirea personalului didactic, abilitate de către Ministerul Educației și Cercetării.

(8) Facultățile de psihologie și științe ale educației pot organiza studii universitare de masterat didactic.

(9) Masteratul didactic are o durată de 2 ani, cu acumulare de 120 de credite de studii transferabile. Anual, Ministerul Educației și Cercetării aprobă cifrele de școlarizare pe specializări și programele de studii ale masteratului didactic.

(10) Diploma de masterat didactic, care conține un modul de specializare din domeniul apropiat licenței, dă dreptul exercitării profesiei didactice, în regim de completare de normă, în acel domeniu.

~~▶(la data 08-dec-2005 Art. 9 din capitolul III completat de Art. 1, punctul 3. din Legea 346/2005)~~

Art. 10

(1) Diplomele de master atestă că titularii acestora au dobândit cunoștințe și competențe generale și de specialitate, precum și abilități cognitive specifice.

(2) Cunoștințele generale se referă la:

- a)** familiarizarea cu cele mai noi și avansate dezvoltări ale cunoașterii în domeniu;
- b)** abilități superioare de cercetare independentă;
- c)** capacitatea de a aplica teoria în situații noi și care nu au putut fi prevăzute.

(3) Cunoștințele de specialitate se referă la:

- a)** acumularea unei cantități substanțiale de cunoștințe noi;

b) identificarea, abordarea și soluționarea de probleme cognitive și profesionale noi;

c) compararea cunoștințelor noi cu cele tradiționale și capacitatea de a stabili relații între acestea, în vederea sesizării direcțiilor noi de creștere a cunoașterii și de dezvoltare a profesiei.

▣ **(4)** Competențele generale se referă la:

a) aplicarea creativă a tehnicilor de cercetare și rezolvare de probleme;

b) elaborarea de studii și rapoarte publicabile sau aplicabile profesional;

c) capacitatea de a conduce grupuri de lucru și de a comunica în contexte dintre cele mai diverse;

d) capacitatea de a acționa independent și creativ în abordarea și soluționarea problemelor, de a evalua obiectiv și constructiv stări critice, de a rezolva creativ probleme și de a comunica rezultate în mod demonstrativ;

e) abilități de conducător și angajare clară pe calea propriei dezvoltări profesionale.

▣ **(5)** Abilitățile cognitive specifice presupun:

a) evaluarea critică a rezultatelor unor noi cercetări;

b) formularea de alternative interpretative și demonstrarea relevanței acestora;

c) aplicarea creativă a metodelor de cercetare;

d) conceperea și conducerea proceselor specifice domeniului.

(6) Competențele de specialitate se stabilesc prin reglementări proprii fiecărui domeniu.

▣ **Art. 11**

(1) Instituțiile de învățământ superior sunt autonome și răspund pentru proiectarea, aplicarea și dezvoltarea de specializări și programe de studii corespunzătoare.

(2) Numărul de locuri finanțate anual de la bugetul de stat în condițiile art. 1 alin. (5) reprezintă minimum 50 % din numărul de absolvenți cu diplomă acordată după finalizarea studiilor universitare de licență.

(3) Instituțiile de învățământ superior pot iniția și dezvolta programe de studii universitare de masterat la solicitarea instituțiilor publice sau a altor factori interesați, cu asigurarea finanțării corespunzătoare de către aceștia.

▣ **CAPITOLUL IV: Ciclul III - studii universitare de doctorat**

▣ **Art. 12**

~~Studiile universitare de doctorat au, de regulă, o durată de 3 ani. În situații speciale, când tematica abordată necesită o perioadă mai mare de studiu sau experimentare, durata poate fi prelungită cu 1-2 ani, cu aprobarea senatului universitar, la propunerea conducătorului de doctorat. Susținerea tezei de doctorat se poate face în termen de maximum 3 ani de la terminarea studiilor universitare de doctorat.~~

Studiile universitare de doctorat au, de regulă, o durată de 3 ani. În situații speciale, când tematica abordată necesită o perioadă mai mare de studiu sau experimentare, durata poate fi prelungită cu 1-2 ani, cu aprobarea senatului universitar, la propunerea conducătorului de doctorat. Susținerea tezei de doctorat se poate face în termen de maximum 4 ani de la terminarea studiilor universitare de doctorat, cu acordul senatului universitar și al conducătorului de doctorat.

▶ (la data 25-mar-2013 Art. 12 din capitolul IV modificat de Art. 1 din [Legea 49/2013](#))

▣ **Art. 13**

(1) Diploma de doctor atestă că titularul acesteia a dobândit cunoștințe și competențe generale și de specialitate, precum și abilități cognitive specifice.

(2) Cunoștințele generale se referă la acumularea, interpretarea și dezvoltarea cunoașterii de vârf din domeniul de doctorat.

☐(3) Competențele generale se referă la:

a) dezvoltarea tehnicilor de cercetare și aplicarea lor în contexte diverse și specifice;

b) construcție teoretică și aplicare profesională;

c) construcții discursive de tip academic pentru publicații de prestigiu în domeniu și de tipul cunoașterii comune pentru comunicare publică;

d) asumarea responsabilității de a elabora un program de cercetare, spirit critic, creativitate, inventivitate.

(4) Abilitățile cognitive specifice presupun: identificarea de probleme noi și abordarea lor prin cercetare, imaginație creativă și combinativă, analiză critică și interpretativă.

☐**Art. 14**

Reglementările specifice organizării studiilor universitare de doctorat se elaborează de Ministerul Educației și Cercetării și se supun spre aprobare Guvernului.

☐**CAPITOLUL V: Corelarea sistemului de învățământ din România cu sistemele europene de învățământ**

☐**Art. 15**

(1) Aplicarea în toate universitățile a Sistemului european de credite de studiu transferabile (ECTS) este obligatorie.

(2) Începând cu anul universitar 2005-2006, universitățile eliberează gratuit, inclusiv într-o limbă de largă circulație, fiecărui absolvent, Suplimentul la diplomă, al cărui conținut este în conformitate cu normele europene.

▶(la data 17-aug-2006 Art. 15, alin. (2) din capitolul V a se vedea referințe de aplicare din [Ordinul 4868/2006](#))

▶(la data 17-sep-2008 Art. 15, alin. (2) din capitolul V a se vedea referințe de aplicare din [Ordinul 5289/2008](#))

(3) Pentru programele de studii integrate, oferite de două sau de mai multe universități, care conduc la obținerea de diplome comune, Ministerul Educației și Cercetării elaborează și supune spre aprobare Guvernului metodologia-cadru pentru aplicarea acestei prevederi, în conformitate cu reglementările legale.

☐**CAPITOLUL VI: Dispoziții tranzitorii și finale**

☐**Art. 16**

(1) Învățământul superior de scurtă durată, care se desfășoară în prezent în colegiile universitare existente la data publicării prezentei legi, intră în lichidare sau se reorganizează în studii universitare de licență, în domeniile existente sau apropiate.

(2) Absolvenții cu diplomă de învățământ superior de scurtă durată pot continua studiile pentru a obține licența în cadrul ciclului I - studii universitare de licență.

(3) Instituțiile de învățământ superior stabilesc modul de obținere a creditelor de studiu transferabile, pe baza cărora se admite înscrierea la examenul de licență a absolvenților învățământului superior de scurtă durată.

☐**Art. 17**

Organizarea programelor de studii în instituțiile de învățământ superior care pregătesc specialiști în domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

☐**Art. 18**

☐(1) Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei stabilesc, având în vedere prevederile prezentei legi, corespondența

dintre calificările universitare și clasificarea ocupațiilor, precum și modificările necesare în sistemul de salarizare, în condițiile legii.

*) În baza art. **18 alin. (1) și (3)** din Legea nr. **288/2004** privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, salarizarea absolvenților ciclului I și II (Bologna) se face la nivelul absolvenților cu studii superioare de lungă durată (S).

▶(la data 01-ian-2010 Art. 18, alin. (1) din capitolul VI a se vedea referințe de aplicare din Art. 38 din partea II, capitolul IV din **Legea 330/2009**)

*) În baza art. 18 alin. (1) și (3) din Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, salarizarea absolvenților ciclului I și/sau II (Bologna) se face la nivelul absolvenților cu studii superioare de lungă durată (S).

▶(la data 01-ian-2011 Art. 18, alin. (1) din capitolul VI a se vedea referințe de aplicare din Art. 27 din capitolul III, secțiunea 5 din **Legea 284/2010**)

(2)Diplomele absolvenților de învățământ superior sunt recunoscute și oferă drepturi în condițiile stabilite de legislația în vigoare la data obținerii actului de finalizare a studiilor.

(3)Diplomele absolvenților de învățământ superior cu durata de 5-6 ani sunt de drept echivalente cu diplomele de master.

(4)Diplomele acordate după finalizarea studiilor universitare de licență, de masterat și de doctorat asigură accesul la profesii și ocupații diferite, care vor fi stabilite prin lege.

Art. 19

Prevederile prezentei legi se aplică învățământului superior public și privat, acreditat și autorizat provizoriu, care funcționează în condițiile legii, începând cu anul universitar 2005-2006, pentru studenții admiși în anul I, cu excepția prevăzută la art. 1 alin. (4).

Art. 20

Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă prevederile art. 57, art. 60 alin. (2), art. 62-65, art. 72 alin. (4)-(6) și ale art. 73 alin. (1) din Legea învățământului nr. **84/1995**, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 10 decembrie 1999, cu modificările și completările ulterioare.

-****-

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VĂCĂROIU

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 614 din data de 7 iulie 2004